

عنوان مقاله:

درگزی ۹۳، رقم جدید خربزه برای کشت در مناطق گرم و معتدل

محل انتشار:

مجله یافته های تحقیقاتی در گیاهان زراعی و باغی، دوره 5، شماره 1 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 11

نویسندگان:

علیرضا سبحانی - بخش تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مشهد، ایران

رامین رافضی - پژوهشگر سبزی و صیفی، موسسه تحقیقات علوم باغبانی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران

علی کاخکی - بخش تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مشهد، ایران

حسین رحیمی - بخش تحقیقات جنگل ها و مراتع، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مشهد، ایران

محمد دادمند - بخش تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مشهد، ایران

حمید روحانی - بخش ترویج و مشارکت مردمی، سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی، مشهد، ایران

بهروز وفایی - بخش تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان خراسان رضوی، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

خربزه درگزی یکی از جمعیت های مهم استان خراسان رضوی است که کیفیت بالایی از نظر میزان قند (۱۵ تا ۱۷ درصد مواد جامد محلول) و خوش طعمی دارد. رنگ پوست میوه خربزه درگزی روشن و سفید مایل به زرد و دارای خطوط سبز رنگ می باشد. از نظر شکل حالت کشیده دارد و به همین دلیل بازارپسندی خوبی داشته و نسبت به سایر ارقام متقاضیان بیشتری دارد. در اولین مرحله آزمایش صفات مختلف و سازگاری جمعیت های خربزه استان در مناطق مختلف در سال های ۱۳۷۷ الی ۱۳۸۰ به مدت چهار سال در شهرستان های مشهد، تربت جام و بیرجند مورد ارزیابی قرار گرفت. جمعیت خربزه درگزی در بین جمعیت های مورد مقایسه دارای برخی از صفات بسیار مطلوب مانند درصد قند بالا (بریکس)، کیفیت مطلوب و طعم خاص، شکل مناسب میوه و مقاومت نسبی به مهم ترین آفت خربزه یعنی مگس خربزه بود. در مرحله بعد پروژه جهت بهبود صفات زراعی در جمعیت بومی خربزه درگزی از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۹ به مدت پنج سال در شهرستان های مشهد و گناباد اجرا گردید. روش اصلاحی مورد استفاده روش گزینش بوته به ردیف بود. مزرعه به روش گاردنر شبکه بندی شد. با رسیدن میوه ها در سال اول ۱۰ درصد بوته های مطلوب از هر کرت انتخاب گردیدند. میوه های انتخابی جداگانه بذریکری و شماره گذاری شدند. در سال دوم نیمی از بذر هر کدام از شماره ها در انبار نگهداری و نیمی دیگر در یک ردیف به طول ۲۰ متر کشت گردیدند تا علاوه بر بررسی صفات، با یکدیگر نیز مورد مقایسه قرار گیرند. پس از انتخاب شماره های برتر در پایان سال دوم، بذرها از انبار خارج و مخلوط گردید تا در سال بعد کشت شود. در سال سوم بذر آنها کشت شد و با توجه به اینکه جمعیت به دست آمده از خلوص یکنواختی خوبی برخوردار نبود، یک دوره ۳ ساله دیگر کار اصلاحی همانند دور اول تکرار شد. در پایان سال پنجم جمعیت اصلاح شده با جمعیت اولیه با استفاده از آزمون t مقایسه شد. در پایان دو دوره گزینش، جمعیت اصلاح شده از درصد بالای صفات مطلوب برخوردار بود. نتایج حاصله نشان داد که برنامه اصلاحی باعث بهبود بسیاری از صفات کمی و کیفی جمعیت اولیه خربزه درگزی شده است. جمعیت پیشرفته

دارای یکنواختی، عملکرد و درصد قند بالا می باشد. تعداد میوه در بوته و متوسط وزن میوه نسبت به جمعیت اولیه بیشتر است. جمعیت بدست آمده از این مرحله به عنوان جمعیت اصلاح شده که یکنواختی و برتری آن در رابطه با صفات فوق مشخص بود، تکثیر و هسته بذری مادری آن تهیه گردید. در مرحله آخر از برنامه اصلاحی و در سال ۱۳۹۱، طی مدت دو سال پروژه تحقیقی - ترویجی بررسی و مقایسه جمعیت اصلاح شده درگزی با جمعیت درگزی بومی (شاهد) در دو منطقه گناباد و تربت جام اجرا گردید. نتایج نشان داد که جمعیت پیشرفته خربزه درگزی با عملکرد ۱۹ تن در هکتار قابل رقابت با جمعیت بومی بوده و نسبت به آن ۵/۸ تن افزایش عملکرد داشت.

کلمات کلیدی:

انتخاب توده ای، توده بومی و گیاه در ردیف

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1820340>

